

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

February 2022 | LV

“EESK Info” SPECIĻIZDEVUMS — Balva pilsoniskajai sabiedrībai 2021

“Vietējais skatījums” — 3. sezona 16. epizode— “Zaš, k? es m?lu za?u”

Taisnīga un zaļa pārkārtošanās ir iespējama tikai tad, ja tajā būs iesaistīta pilsoniskā sabiedrība. Cilvēki un organizācijas visā ES ir apņēmušies izstrādāt inovatīvas un uz cilvēkiem orientētas pieejas cīņai pret klimata pārmaiņām. EESK 2021. gadā nolēma savu balvu pilsoniskajai sabiedrībai piešķirt piecām organizācijām, kas aktīvi palīdz risināt klimata pārmaiņu radītās problēmas. Šajā vietējā “Vietējā skatījuma” epizodē mēs aicinājam to pārstāvjus pastāstīt par savām darbībām.

EESK priekšsēdētāja vietnieks komunikācijas jautājumos **Cillian Lohan** paskaidro, kāpēc ir būtiski ņemt vērā neskaitāmu cilvēku un kopienu pasākumus klimata jomā. Pirmās vietas ieguvēja “Grootouders voor het klimaat” (BE) pārstāvis **Guy de Koninck** mums pastāstīja par savu projektu “Mūsu uzkrājumi nākotnei” un centieniem veicināt paaudžu solidaritāti. Otrās vietas ieguvējas – organizācijas “Inženieri bez robežām Katalonijā” (ES) – pārstāve **Monica Guiteras** pastāstīja par pasākumiem, kuru mērķis ir cīnīties pret enerģētisko nabadzību, palīdzot enerģētiskās nabadzības skartajiem veidot un paust savu viedokli. Rumānijas pārstāvis Costin Dragne sniedza informāciju par projektu “educlick”, ko vada NVO “Pasākumi bez robežām” un kas veicina aprites ekonomiku un novērš sociālo netaisnību. Pilsētas studija “Prostorož” cīnās pret problemātisko temperatūras paaugstināšanos Ļubļanā, Slovēnijā; **Zala Velkavrh** mums pastāstīja par studijas radošo projektu, kas ieguva balvu. Visbeidzot mēs iztaujājam Igaunijas vides NVO koalīcijas pārstāvi **Madis Vasser**, kurš pastāstīja par dažādu interešu grupu iesaistīšanu diskusijās, kuru mērķis ir apspriest valsts pāreju no degslānekļa uz zaļāku enerģiju, nevienu neatstājot novārtā. (tk/II)

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKTORA SLEJA

Redakcijas sleja

BŪT RISINĀJUMA DAĻAI, NEVIS PROBLĒMAI

Cienījamie lasītāji!

Tikko ir piešķirtas EESK balvas, kas veltītas man ļoti tuvam tematam – klimatrīcībai.

Būtu jau bijis labi, ja klimata krīzes realitāte visiem tagad būtu kļuvusi par neapstrīdamu patiesību un plaši pieņemtu faktu, un visa pasaule vienotiem spēkiem mēģinātu izvairīties no katastrofas. Lai gan šajā jomā jau ir ieguldīts milzīgs darbs, mēs joprojām darām par maz.

Tāpēc ir svarīgi neatlaidīgi atkārtot, ka klimata pārmaiņas var drīz sasniegt pakāpi, pēc kuras vairs neko nevarēs mainīt, un mums ierastās pasaules pastāvēšana būs apdraudēta.

Nekad nebūs lieki vēlreiz atgādināt, cik svarīgi ir sakopot spēkus un censties klimata pārmaiņas novērst. Atbildība par to gulstas uz mums visiem.

EESK ir pārliecināta, ka īstenot Eiropas zaļo kursu un tajā noteikto mērķi līdz 2050. gadam Eiropas Savienībā sasniegt klimatneitralitāti būs iespējams tikai tad, ja mēs visi rīkosimies apņēmīgi un neatlaidīgi. Ļoti svarīga loma ir vietējām organizācijām un atsevišķiem cilvēkiem, kuri palīdz mainīt normas un attieksmi, padara vietējo ekonomiku zaļāku un vietējā vai reģionālā līmenī stimulē pārmaiņas.

2021. gadā EESK savu pazīstamo balvu ir veltījusi klimatrīcībai un ar to vēlas izcelt nevalstisko spēku darbu klimata pārmaiņu novēršanas jomā.

Meklēdami laureātus, mēs analizējām projektus, kuru mērķis ir panākt, lai zaļā pārkārtošanās uz mazoglekļa ekonomiku notiktu taisnīgi. Mērķis bija atbalstīt jau notiekošus projektus un iedvesmot jauniem. Man šķiet, ka mums tas ir izdevies.

Mēs esam saņēmuši pārpārēm ideju, kas dod cerību uz uzvaru šajā cīņā. Projekti, kuru iecere ir iedvesmojošā un radošā veidā apkarot klimata pārmaiņas, mums ir iesūtīti no visām Eiropas pusēm. Uzvarētājus atlasīt nebija viegli, jo mūsu skatījumā visi būtu pelnījuši atzinību. Vairāk par viņiem izlasīt būs iespējams šī gada balvai veltītajā brošūrā.

Par uzvarētājiem mēs pasludinājām piecus projektus. Katrs no tiem ir apbrīnojams savā veidā. Ar to palīdzību tiek risinātas ļoti būtiskas problēmas, kas rodas, pārejot uz klimatneitrālu ekonomiku un sabiedrību.

Ar savu darbu mūsu pieci uzvarētāji veicina ilgtspējīgas investīcijas un atgādina par mūsu vecāko paaudžu vērtīgo lomu. Projekti ir vērsti pret enerģētisko nabadzību un vārds tiek dots tiem, kurus tā skārusi; aprites ekonomika kļūst par realitāti un vienlaikus aktīvi notiek cīņa par sociālo taisnīgumu; tiek mazināta pilsētu sasilšana un šajā nolūkā veidotas izdomas bagātas un interaktīvas lietotnes vai arī pie sarunu galda jēgpilna un reālistiska risinājuma meklēšanai tiek nosēdināti visi enerģētikas pārkārtošanas dalībnieki.

Noslēguma ceremonija notika 9. decembrī Briselē, un man bija tas gods personīgi pasniegt balvas mūsu pieciem uzvarētājiem. Šajā izdevumā jūs varēsiet plašāk iepazīties ar viņu brīnišķīgajiem projektiem un vairāk par viņiem uzzināt mūsu sagatavotajās intervijās. Mēs arī publicēsim raidierakstus, kuros viņi stāstīs par saviem nākotnes plāniem un par to, kā EESK balva viņus ir motivējusi savu darbu turpināt.

Šajā izdevumā jūs varēsiet izlasīt arī par vienu no 2020. gada Pilsoniskās solidaritātes balvas ieguvējiem, kurš pavisam nesen ir saņēmis prestižu klimata balvu Apvienotajā Karalistē. Mūs ļoti saviļņoja viņu pārstāves stāsts par to, kā EESK balva ir izmainījusi attieksmi pret šo organizāciju un devusi iespēju turpināt projektus un uzsākt jaunus. Tie tiek atzinīgi novērtēti un dod viņiem lielu gandarījumu. Mēs ar to varam lepoties, bet tas mums dod arī pārliecību, ka šai balvai ir jāturpina pastāvēt, jo tā izceļ šādu pilsoniskās savienības organizāciju un atsevišķu cilvēku darbu vietējā līmenī dažāda veida jautājumu risināšanā visā Eiropas Savienībā.

Novēlām jums patīkamu lasīšanu, un atcerēsimies, ka cīņā pret klimata pārmaiņām mums ir jāpiedalās visiem, ka vērtīgs ir gan mazs, gan liels ieguldījums un ka mērķa labā iespējams arī no kaut kā atteikties. Panākumu atslēgas ir mūsu rokās. Būsim risinājuma daļa, nevis problēma!

Cillian Lohan

EESK priekšsēdētāja vietnieks komunikācijas jautājumos

2021. GADA PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS BALVA — ATSPUGU? OJUMS MEDIJOS

Piedāvājam ieskatu līdzšinējos mediju virsrakstos saistībā ar 2021. gada Pilsoniskās sabiedrības balvu.

Beļģija – De wereld morgen: [Grootouders voor het Klimaat wint belangrijke Europese prijs](#)

Bulgārija – Politika: [Асоциация на пенсионери получи европейска награда за гражданско общество и опазване на климата](#)

Horvātija – Tportal.hr: [U Nagradu civilnog društva posvećenu klimi osvojila je belgijska udruga “Bake i djedovi za klimu”](#)

Itālija – Apiceuropa: [Premio CESE per la società civile 2021](#)

Spānija – El Diario: [Las assembleas contra la pobreza energética en Barcelona, premiadas por la UE](#)

Rumānija – Bursa: [Tara noastră a fost premiată de Comitetul Economic și Social European pentru implicarea în acțiuni climatice](#)

NEW PUBLICATIONS

[Video par projektiem, kas ieguvuši 2021. gada balvu pilsoniskajai sabiedrībai](#)

Skatīties video par balvu ieguvušajiem projektiem.

Ce?? uz taisn?gu p?rk?rtošanos — tur, kur ir griba, ir veids, k? to izdar?t

EESK ir publicējusi brošūru, kurā iekļauta informācija par visiem pieciem 2021. gada balvas pilsoniskajai sabiedrībai ieguvējiem. Tie, kas vēlas uzzināt vairāk, atradīs arī interesantus faktus par daudziem citiem izciliem klimata projektiem, kurus esam saņēmuši, kā arī plašu pamatinformāciju par EESK darbu klimata jomā un par pašu balvu.

Brošūru varat lejupielādēt šeit:

<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-01-21-440-en-n.pdf>

(II)

EESK JAUNUMI

2021. gada EESK balvu pilsoniskajai sabiedrībai par klimatr?c?bu ieg?st Be??ijas apvien?ba “Vecvec?ki par klimata aizsardz?bu”

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) 9. decembrī piešķir balvas piecām bezpeļņas organizācijām un apvienībām, kuru radošie un iedvesmojošie klimata projekti veicina taisnīgu un zaļu pārkārtošanos uz mazoglekļa un klimatnoturīgu ekonomiku.

Balva 50 000 EUR apmērā tika sadalīta starp pieciem uzvarējušiem projektiem. Beļģijas apvienība “Vecvecāki par klimata aizsardzību” ieguva pirmo godalgu 14 000 EUR apmērā. Pārējās četras apvienības katra saņēma 9 000 EUR.

Četri dalībnieki sarindojās šādā secībā: Spānijas asociācija “Katalonijas inženieri bez robežām”, Rumānijas asociācija “Darbnīca bez robežām”, Slovēnijas pilsētplānošanas studija “Prostorozh” un Igaunijas NVO tīkls “Igaunijas Zaļā kustība/Igaunijas Dabas fonds” un Igaunijas Vides tiesību centrs.

Apbalvošanas ceremonijā, kas notika tiešsaistē un Briselē, EESK priekšsēdētāja **Christa Schweng** apsveica piecus uzvarētājus un visus kandidātus, kuri bija pieteikušies: *“Saņemtie projekti apliecina vērtību un radošumu dažādās ar klimatu saistītās jomās. Mēs esam cieši pārliecināti, ka šādi projekti palīdzēs panākt klimatneitralitāti un taisnīgu pārkārtošanos. Kā Eiropas zaļā kursa spēcīga atbalstītāja EESK ir cieši pārliecināta, ka zaļās pārkārtošanās centrā ir jāizvirza iedzīvotāji un uzņēmumi un jānodrošina, ka neviens*

netiek atstāts novārtā.”

EESK priekšsēdētāja vietnieks komunikācijas jautājumos **Cillian Lohan** sacīja: *“Lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, mums ir vajadzīga visu sabiedrības daļu aktīva līdzdalība. Mums ir jāpāriet no apspriešanās un lejupejas iesaistes uz kopizstrādes, līdzradīšanas un iespēju nodrošināšanas modeli. Pozitīvi vēstījumi, piemēram, mūsu uzvarētāju projekti, apliecina šo kopizstrādi un līdzradīšanu. Tie arī piesaista cilvēkus un organizācijas. Šī ideju bagātība mums liek ticēt, ka cīņa pret klimata pārmaiņām nebūt nav zaudēta.”*

2021. GADA BALVAS PILSONISKAJAI SABIEDRĪBAI IEGUVĒJI

Uzvarētāja šogad ir Beļģijas Flandrijas reģiona vecvecāku apvienība. [**Grootouders voor het Klimaat \(“Vecvecāki par klimata aizsardzību”\)**](#) norāda, ka cenšas atstāt labāku un ilgtspējīgāku pasauli saviem mazbērniem. Ar savu kampaņu *“Mūsu uzkrājumi nākotnei”* apvienība mudina aptuveni 2,4 miljonus beļģu vecvecāku novirzīt savus ietaupījumus, kuru aktīvu apjoms ir aptuveni 910 miljardi EUR, uz ilgtspējīgākiem projektiem.

Kampaņa ir vērsta arī uz finanšu sektoru un valdību, veicinot ieguldītāju un iestāžu ilgtspējīgu rīcību un aicinot tos pāriet uz ilgtspējīgu finansējumu. Tās arī veicina finanšpratību izglītojamo vidū. Apvienība vēlas uzsvērt, cik būtiska loma klimatrīcības īstenošanā var būt vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Saņemot balvu, apvienības “Vecvecāki par klimata aizsardzību” runaspersona **Guy De Koninck** sacīja: *Mēs esam pagodināti saņemt balvu kopā ar četriem citiem pārsteidzošiem projektiem. Mēs esam nobažījušies par mūsu planētu. Mēs sadzirdējām jauniešu saucienus, un mēs pievienojāmies viņu gājieniem nākotnei. Ja pasaulei griezties liek nauda, tas nozīmē, ka pasaule tagad griežas nepareizā virzienā. Mums tā ir jāpagriež otrādi, un tas ir mūsu kampaņas mērķis. Ar naudu, kas mums ir, var panākt pārmaiņas, un tas ir vēstījums, ko esam sūtījuši valdībām, bankām un tādiem pašiem vecvecākiem kā mēs. Balvas iegūšana ir svarīgs morāls un finansiāls atbalsts mūsu kampaņai.”*

Otro godalgu ieguva Spānijas [**Associació Catalana Enginyeria Sense Fronteres \(“Katalonijas inženieri bez robežām”\)**](#). Laikā, kad 11 % Spānijas māsaimniecību skar enerģētiskā nabadzība, šī Katalonijas asociācija cīnās par taisnīgumu klimata jomā, pamatojoties uz cilvēktiesībām. Enerģētiskās nabadzības problēmas ir iekļautas notiekošajās debatēs par ārkārtas situācijām klimata jomā, ar mērķi dot iespēju nelabvēlīgā situācijā esošiem cilvēkiem izmantot savas pamattiesības uz piekļuvi pamatpakalpojumiem.

Trešo balvu ieguva Rumānijas asociācija [**Ateliere Fara Frontiere \(“Darbnīca bez robežām”\)**](#). Tās projekts *educlick* vēršas pret sociālo netaisnību un veicina izpratni par aprites ekonomikas priekšrocībām. Asociācija nodarbina cilvēkus no atstumtām grupām atkritumos nodotu elektrisku un elektronisku iekārtu atjaunošanā. Kad iekārtas ir atjaunotas, tās tiek ziedotas skolām, kuras atrodas mazāk attīstītos apvidos, un organizācijām, kuras strādā ar neaizsargātiem bērniem.

Ceturtā vieta ir piešķirta Slovēnijas pilsētplānošanas studijai [**Prostorož**](#), kas ir mobilizējusi Slovēnijas galvaspilsētas Lūblānas iedzīvotājus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņu ietekmi viņu pilsētā, kas ir viena no visstraujāk sasilstošajām pilsētām pasaulē. Tās projektā *Hot Spots* cilvēki tika aicināti norādīt pilsētas karstākās vietas digitālā kartē, saņemot daudz atsauksmju par to, kas jādara, lai izvairītos no pārkaršanas.

Piektā godalga tika piešķirta Igaunijas NVO tīklam [**“Igaunijas Zaļā kustība/Igaunijas Dabas fonds” un Igaunijas Vides tiesību centram**](#), kas cīnās, lai mainītu priekšstatus par atjaunojamo enerģiju valstī ar vienu no lielākajām oglekļa dioksīda pēdām Eiropas Savienībā. Tie ir izveidojuši platformu dialogam starp

visām enerģētikas pārkārtošanā iesaistītajām pusēm Igaunijas ziemeļaustrumos, kur būs pakāpeniski jāpārtrauc degslānekļa rūpniecība, kas nav uzņemts ar visai lielu entuziasmu.

PAR 2021 GADA BALVU PILSONISKAJAI SABIEDRĪBAI

Šā gada tēma "*Klimatrīcība*" piesaistīja desmitiem kandidātu no 24 valstīm. Tika iesniegts plašs projektu klāsts, uzsverot inovatīvas pieejas, ko pilsoniskās sabiedrības organizācijas un privātpersonas izmanto, lai risinātu ārkārtas situāciju klimata jomā.

Balva parādīja vietējā līmeņa izšķirošo lomu klimatneitralitātes sasniegšanā līdz 2050. gadam, ko ES ir apņēmusies Eiropas zaļā kursa ietvaros. EESK cer, ka tās balva rosinās pilsonisko sabiedrību palīdzēt zaļināt vietējo ekonomiku un turpināt mainīt normas, paradumus un sistēmas, kas mūs ir novedušas līdz klimata krīzei.

Pilsoniskajai sabiedrībai paredzēto balvu piešķir par "izcilām pilsoniskās sabiedrības iniciatīvām". Katru gadu balva aptver kādu citu EESK darbības aspektu. 2019. gadā izvirzītā tēma bija dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm. 2020. gadā EESK ieviesa vienreizēju Pilsoniskās solidaritātes balvu, kas bija veltīta cīņai pret Covid-19.

Papildu informācija par 2021. gada balvu pilsoniskajai sabiedrībai pieejama [šeit](#). (II)

Vai zinājāt?

Apvienība "Vecvecāki par klimata aizsardzību", kas 2021. gadā saņēma pilsoniskās sabiedrības balvu, var lepoties ar daudziem vēstniekiem, kuri atbalsta tās darbu. Daudzi no viņiem ir labi pazīstami, bet visslavenākā vēstniece ir Jane Goodall – leģendārā primātu pētniece un visā pasaulē zināmā sugu eksperte. Jane Goodall par šīs apvienības 100. vēstnieci tika

izvēlēta 2020. gada oktobrī.

- Ja dators netiek izmests atkritumos, bet atjaunots, tiek ietaupīti 144 kg CO₂ emisiju. Balvu ieguvusi Rumānijas apvienība "Darbnīca bez robežām" laikā no 2008. gada līdz 2021. gadam ir restaurējusi un ziedojuši 25 000 datorus. Parēķiniet, cik kilogrami CO₂ emisiju nav nonākuši atmosfērā!
- Balvu ieguvušā Slovēnijas projekta "Karstie punkti" mērķis bija likvidēt karstuma salas Ļubļanā. Jaunākie dati liecina, ka pasaulē visstraujāk karstums palielinās tieši šajā pilsētā. Tiek prognozēts, ka 2050. gadā laikapstākļi šeit būs līdzīgi tiem, kādi ir Virdžīnijbīčā ASV. Šāda varbūtība pastāv arī visā pārējā Centrāleiropā un Balkānos, kur gaidāms ļoti straujš temperatūras pieaugums, un klimats varētu kļūt līdzīgs tam, kāds tas ir ASV pilsētās Teksasā.
- Katalonijas apvienība "Inženieri bez robežām" cīnās pret enerģētisko nabadzību un dod vārdu tiem cilvēkiem, kuriem kurināmā iegāde rada lielas grūtības. Spānijā šādas problēmas skar 11 % māsaimniecību. Skaitļi liecina, ka Spānijā priekšlaicīgu nāvi biežāk izraisa nevis autoavārijas, bet gan enerģētiskā nabadzība.

2019. gadā tika aprēķināts, ka katru gadu Eiropā dzīvību zaudē 100 000 cilvēku, kuru mājoklis ir pārāk auksts, bet mājās ar tekošu jumtu, mitrām sienām un grīdām dzīvo vairāk nekā 50 miljoni cilvēku. Tajā pašā gadā gandrīz 80 miljoni Eiropas Savienības iedzīvotāju nespēja laikā samaksāt komunālo pakalpojumu rēķinus vai arī viņiem nepietika tiem naudas.

- Igaunijas nevalstisko organizāciju tīkls veicina pāreju uz atjaunojamiem energoresursiem un šajā nolūkā uztur jēgpilnu dialogu starp visām ieinteresētajām personām. Eiropas Savienības čempione atjaunīgās elektroenerģijas ražošanā ir Zviedrija, lai gan primārajā energoapgādē lielākā apmērā atjaunojamie energoresursi līdz šim ir tikuši izmantoti Norvēģijā un Islandē. Savukārt no visām Eiropas Savienības valstīm vismazāk atjaunojamus energoresursus izmanto Malta.

Ziņas no iepriekšējiem laureātiem

Atkritumu samazināšanas misija: 2022. gadā - neko jaunu!

Viens no pagājušā gada EESK solidaritātes balvas ieguvējiem “Cherwell Collective” tikko Apvienotajā Karalistē ir saņēmis prestižu klimata balvu par savu jauno aprites ekonomikas projektu. Šī Oksfordā strādājošā bezpeļņas organizācija mūsu balvu saņēma 2020. gadā par pārtikas piegādi cilvēkiem, kuri bija nonākuši grūtībās Covid laikā. Vienlaikus cilvēki tika apmācīti, kā izaudzēt pašiem savu pārtiku un kā vislabāk izmantot pārtikas

produktu pārpalikumus.

Balvā saņemtā nauda tika izmantota, lai palielinātu atbalstu grūtību skartajiem cilvēkiem, kā arī lai pietuvotos mērķim samazināt savas kopienas oglekļa pēdu. Organizācija ir kļuvusi par vadošo partneri jaunajā Oksfordšīras (Apvienotā Karaliste) *Waste Innovation Station Headquarters (WISH)* projektā.

Projekta iecere ir aprites ekonomika, kurā nekas jauns netiek pirkt, kamēr nav izsmeltas pilnīgi visas iespējas elementus saglabāt aprītē. Projekts ir aizsākts ar kampaņu “2022. gadā - neko jaunu!”, kurā cilvēki tiek aicināti apņemties 2022. gadā kādā no jomām nepirkt pilnīgi neko jaunu. Projekts tika uzņemts ļoti dedzīgi un ir izpelnījies lielu atzinību Apvienotajā Karalistē. 25. janvārī *Cherwell Collective* saņēma naudu no Nacionālās loterijas uzņēmuma klimata pasākumu fonda (*National Lottery Community's Climate Action Fund*), no kura tiks finansēts *WISH* projekts.

Cherwell Collective dibinātāja **Dr. Emily Connally**, EESK pastāstīja, ka EESK balvas saņemšana ir būtiski izmainījusi attieksmi pret šo bezpeļņas organizāciju

“EESK balva kļuva par iedvesmas avotu mūsu nākamajam projektam. Tā ir arī mūsu darba finansējuma avots. Es skaidri zinu, ka mūsu panākumi nebūtu bijuši iespējami, ja EESK ar savu balvu nebūtu sagatavojusi tiem augsni. Mēs bijām jauna organizācija, un balvas piešķiršana paaugstināja mūsu leģitimitāti un nozīmēja, ka mūsu inovācijai ir vērtība. Mēs saņēmām līdzekļus, kuru izmantošanai nebija ierobežojumu, tāpēc mēs varējām jautāt kopienai, ko tā vēlas ar tiem darīt. Mēs šos līdzekļus noglabājām un izmantojām, lai īstenotu

mūsu lietotāju vēlmes,” norāda **Dr. Connally**.

Tika veiktas aptaujas, uz kurām sniegtās atbildes atklāja, ka vienota viedokļa par to, kādi konkrēti pārtikas produkti būtu vajadzīgi, nav, toties plaši tika pausta vēlme saņemt to, kas pretējā gadījumā nonāktu atkritumos.

Ņemot vērā paustos viedokļus, **Cherwell Collective** un tā partneri izveidoja *WISH* projektu, kura aptvertajā kopienā ir 50 000 cilvēku. Projekta mērķis ir tai palīdzēt samazināt oglekļa pēdu. Šajā nolūkā ir paredzēts sniegt informāciju un praktiski parādīt, kā samazināt atkritumus.

WISH ir arī interaktīvs zinātnes muzejs, kurā pilnīgi visas izstādes ir veidotas no atkritumiem. Tas informē sabiedrību par šo atkritumu oglekļa pēdu un atklāj paņēmienus, kā pašu spēkiem samazināt atkritumus, labot lietas un samazināt patēriņu un pieprasījumu pēc jauniem ražojumiem.

“Mēs aicinām cilvēkus apņemties atbalstīt aprites ekonomiku. Labot lietas vai tās pielāgot citam lietojumam, atdot citiem sev nevajadzīgo un galvenais pretoties jaunu lietu pirkšanas kārei apstākļos, kad tik daudz kas jau ir pieejams,” saka **Dr. Connally**.

Apsveicam Emily un *Cherwell Collective*! EESK ar jums ļoti lepojas un ir gandarīta par to, ka tai bijusi iespēja pielikt roku šim brīnišķīgajam projektam.

RUN? UZVAR?T?JI

Atst?t ilgtsp?j?gu mantojumu

Apvienība “Vecvecāki par klimata aizsardzību” uzskata, ka tiem, kas vecāki par 55 gadiem, ir būtiska loma klimata pārmaiņu ierobežošanā — uzvarējušais projekts “Mūsu ietaupījumi nākotnei” mudina gados vecākus cilvēkus viedi ieguldīt savus

līdzekļus mūsu planētas labā un atstāt labāku un ilgtspējīgāku pasauli saviem mazbērniem. Apvienība pašlaik izstrādā citus interesantus projektus, kas veicinās paaudžu solidaritāti un ilgtspējīgus ieguldījumus.

EESK info: Kas jūs pamudināja sākt projektu vai iniciatīvu?

Guy De Koninck: Apziņa, ka mēs, kam pašlaik ir 55 gadi un vairāk, esam atbildīgi par klimata aizsardzību un ka mēs ar saviem finanšu līdzekļiem varam būtiski sekmēt pāreju uz klimatam nekaitīgu ekonomiku. Mēs īsti nezinām, kā tieši šis kapitāls, t. i., mūsu uzkrājumi, tiek izmantots, un mums kā klientiem ir grūti to ietekmēt. Vienlaikus sabiedrībai ir vajadzīgs kapitāls, lai tā varētu dzīvot saskaņā ar ilgtspējīgākiem

principiem. Šo divu mehānismu koordināciju varētu uzlabot.

Kāda ir attieksme pret jūsu projektu? Vai esat saņēmuši atsauksmes no cilvēkiem, kuriem palīdzējāt? (Vai varat minēt piemēru, ja jums tādi ir?)

Mūsu rīkoto kampaņu labi uzņēma prese un gados vecāko iedzīvotāju apvienības, piemēram, NEOS, kas sadarbībā ar mums rīkoja darbsemināru un apvienības biedriem paredzētajā žurnālā iekļāva publikāciju par mums. Ļoti atzinīgi tika novērtētas mūsu atziņas un konsekvētās debates ar finanšu sektoru un ministriem.

Kā jūs izmantosiet šo konkrēto finansējumu, lai turpinātu palīdzēt sabiedrībai? Vai jūs jau plānojat jaunus projektus?

Pašlaik izstrādājam ilgtspējīgu ieguldījumu veikšanas ceļvedi, gatavojam dažādu paaudžu darbsemināru vidējās izglītības iestādēm un cenšamies izvērst sadarbību ar citām nevalstiskām organizācijām. Vēlamies pilnveidot kampaņu, ko papildināsim ar prezentācijām un darbsemināriem vecāka gadagājuma cilvēku apvienībām un skolām, kuras centīsies vēl vairāk atbalstīt. Apsveram arī alternatīvus informēšanas veidus, piemēram, galda spēli un kampaņas versiju franču valodā.

Ko jūs ieteiktu darīt citām organizācijām, lai ar šādām darbībām un programmām gūtu panākumus?

Izveidojiet kompetentu un aizrautīgu kampaņas rīkošanas grupu un veiciet rūpīgu izpēti, kas pamatotu jūsu vēstījumu. Nodrošini, ka grupas locekļiem ir plaši atzīta zinātība, un izmantojiet visus mūsdienu saziņas līdzekļus, lai jūsu vēstījums nonāktu pie cilvēkiem.

Cik optimistiski raugāties uz Eiropas Savienības izredzēm sasniegt zaļā kursa mērķus?

Tie ir vēsturiski nozīmīgi centieni sekmēt zaļo pārkārtošanos. Grūtākais uzdevums ir mērķu sasniegšana. Būdami vecvecāki, vēlamies iesaistīties klimata pārmaiņu ierobežošanā.

[Karstums pils?!](#)

Lai uzzinātu, kā Lubļanas iedzīvotāji izjūt savas pilsētas pārkaršanu un vilšanos pašvaldības bezdarbības dēļ, pilsētas studija Prostoroz nāca klajā ar projektu *“Hot Spots”*, aicinot cilvēkus iezīmēt pilsētas karstākās vietas digitālajā kartē.

Projekts guva apbrīnojami lielu atsaucību no iedzīvotāju un

mediju puses, ar konkrētiem priekšlikumiem par to, kā būtu jānovērš pilsētu pārkaršana. Zala Velkavrh no Prostoroz mums atklāj projekta panākumu noslēpumu, kā arī studijas nākotnes plānus.

EESK info: Kas jūs pamudināja sākt šo projektu vai iniciatīvu?

Zāla Velkavrh: 50 % no mūsu iniciatīvas radās vilšanās dēļ un 50 % — zinātkāres rezultātā. Neraugoties uz to, ka pašvaldība ir labi informēta par klimata pārmaiņu un pilsētas siltumsalu ietekmi, ir veikti tikai nedaudzi pasākumi. No otras puses, mums bija interesanti redzēt, vai un kā Ļubļanas iedzīvotāji vasaras laikā saskaras ar pilsētas karstumu.

Kā jūsu projektu uzņēma sabiedrība? Vai esat saņēmuši atsauksmes no cilvēkiem, kuriem palīdzējāt? (Vai varat minēt kādu piemēru?)

Mēs izveidojām ļoti vienkāršu tīmekļa lietotni un gaidījām mērenu atsaucību. Mums par pārsteigumu, Ļubļanas iedzīvotāji, kā arī mediji izrādīja interesi un pievienojās iniciatīvai. Mazāk nekā trīs nedēļu laikā cilvēki pievienoja 700 karsto punktu (karstās vietas ap pilsētu).

Kā domājat izmantot šo konkrēto finansējumu, lai turpinātu palīdzēt sabiedrībai? Vai plānojat arī citus projektus?

Mēs to ieguldīsim atpakaļ Ļubļanas pilsētā. Viena no teritorijām, kur pilsētu siltumsalas ir īpaši problemātiskas, ir universitātes klīniskais centrs, kas ir lielākais medicīnas centrs valstī. Covid dēļ publiskā telpa ap klīnikām ir uzņemusies jaunu lomu — tā ir kļuvusi par uzgaidāmo telpu, telpu, kurā darbinieki pavada darba pārtraukumus, un laikā, kad Covid inficēšanās gadījumu skaits bija mazāks nekā pašlaik, tā bija arī telpa, kurā pacienti tikās ar saviem radniekiem. Mēs vēlamies sadarboties ar Ļubļanas pilsētu, klīniku pārstāvjiem, pacientiem un veselības aprūpes darbiniekiem, lai vismaz dažas mikroplatības padarītu vēsākas un labākas.

Kādu padomu jūs dotu citām organizācijām, lai tās varētu sekmīgi īstenot līdzīgus pasākumus un programmas?

Tā vietā, lai runātu par nākotni, mēs centāmies saprast, kā cilvēki izjūt klimata pārmaiņu ietekmi šodien. Mēs lietojām vienkāršu valodu un koncentrējāmies uz gājēju, velosipēdistu un citu publiskās telpas lietotāju ikdienas (dzīvo) pieredzi, un atsaucība bija ļoti laba. Klimata pārmaiņas vairs nav abstrakts drauds.

Cik optimistiski raugāties uz ES izredzēm sasniegt zaļā kursa mērķus?

Ļoti pesimistiski, ņemot vērā jaunajā gadā vērojamās norises zaļās enerģijas jomā un to, ka neviena ES valsts nav sasniegusi Parīzes nolīgumā noteiktos mērķus.

Svarīgi ir s?kt

Nogurušas klausīties vienmēr vienas un tās pašas atrunas, trīs Igaunijas nevalstiskās organizācijas - Igaunijas Zaļo kustība, Igaunijas Dabas fonds un Igaunijas Vides tiesību centrs - ir nolēmušas rīkoties un uz debatēm par taisnīgu pārkārtošanos sapulcināt dažādas ieinteresētās personas valstī, kuras oglekļa pēda ir viena no lielākajām pasaulē. Viņu komunikācijas projekta uzmanības centrā ir

ziemeļaustrumu reģions, kurā degslānekļis joprojām ir galvenais kurināmais un kurā vislielākā darba devēja ir degslānekļa nozare, kuras darbībai būs jāpieliek punkts. Šīs sarunas nebija vieglas, bet rezultāti ir cerīgi.

EESK info: Kas jūs pamudināja sākt šo projektu vai iniciatīvu?

Madis Vasser: Igaunijas vides kustību dalībnieki jau gadu desmitiem aicina pārtraukt fosilā kurināmā izmantošanu, tomēr atbildes vietā vienmēr ir skanējušas vienas un tās pašas atrunas – kas notiks ar darbvietām, kas būs ar ekonomiku, tas ir pārāk sarežģīti, kurš par to atbildēs utt.

Tāpēc 2018. gadā trīs nevalstiskās organizācijas nolēma uzsākt kopīgu projektu un vadīt jēgpilnu dialogu starp visām ieinteresētajām personām par taisnīgu pārkārtošanos un atteikšanos no galvenā fosilā kurināmā, kas ir degslānekļis.

Kāda bija reakcija uz jūsu projektu? Vai esat saņēmuši atsauksmes no cilvēkiem, kuriem palīdzējāt? (Varbūt jūs varētu minēt kādu piemēru?)

Attiekme bija labvēlīga – visu ieinteresēto personu pārstāvji sanāca kopā, lai par šo jautājumu diskutētu. Kāds degslānekli izmantojošā reģiona pašvaldības pārstāvis vēlāk stāstīja, ka esot gaidījis kārtējo bezjēdzīgo sanāksmi par vidi, bet pasākums esot izvērties tiešām saturīgs.

Gan pirms, gan pēc projekta mums notika cieša saziņa ar vietējiem iedzīvotājiem, ar nozares pārstāvjiem un ar valdības amatpersonām. Vismaz daļēji pateicoties šiem kontaktiem, Igaunija ir kļuvusi par pirmo dalībvalsti, kas ir pabeigusi Taisnīgas pārkārtošanās fondam paredzēto taisnīgas pārkārtošanās teritoriālo plānu.

Kā jūs izmantosiet šo konkrēto finansējumu, lai turpinātu palīdzēt sabiedrībai? Vai jūs jau plānojat jaunus projektus?

Līdzekļus mēs izmantosim, lai izvērstu sākotnējā projekta darbību, piemēram, liela NVO klimata organizāciju tīkla koordinēšanai, kas stiprinās vietējo organizāciju sadarbību klimata jomā.

Atbalsts tiek izmantots arī papildprojektu veidošanai, un tie tagad vairāk tiek vērsti uz vietējo līmeni.

Ko jūs ieteiktu darīt citām organizācijām, lai veiksmīgi īstenotu šāda tipa pasākumus un programmas?

Kā tika norādīts vienā no Eiropas Klimata iniciatīvas mācību pasākumiem – svarīgi ir sākt un nebaidīties no konfliktiem. Tas nozīmē, ka nevajag baidīties no dažādām ieinteresētajām personām, jo varbūt tieši šajā brīdī viņu domu gājiens ir pavisam tuvs jūsējam.

Bet vienlaikus ir jāatceras, ka dažas ieinteresētās personas var sākumā neuzticēties citām vai arī tām var būtu pavisam citas idejas par to, kādi varētu būt pozitīvi šīs sadarbības rezultāti. Tāpēc ir jābūt gataviem šādiem konfliktiem un nevis no tiem jāizvairās, bet tie jārisina.

Vai ir cerības, ka Eiropas Savienībai izdosies sasniegt zaļā kursa mērķus?

Es domāju, ka stāvoklis klimata jomā liks mums pārvarēt savu tagadējo kūtrumu, un tad mēs šos mērķus sasniegsim, izdarīdami sistemātiskas sava dzīves veida un patēriņa ieradumu korekcijas, jo citu veidu, kā novērst vēl smagākas ekoloģiskās un klimata krīzes sekas nav.

Abpus?ji izdev?gs risin?jums Rum?nij?

Brīnišķīgajā projektā ar nosaukumu “Educlick”, ko izstrādājusi Rumānijas organizācija “Ateliere Fără Frontiere”, pārsteidzošā veidā apvienotas divas ļoti aktuālas tēmas: sociālais taisnīgums un aprites ekonomika. Cilvēki no mazaizsargātām grupām tiek nodarbināti elektrisku un elektronisku iekārtu atkritumu

atjaunošanā. Kad iekārtas ir atjaunotas, tās tiek ziedotas skolām, kuras atrodas mazāk attīstītos apvidos. NVO pārstāvis Costin Dragne piekrita sīkāk pastāstīt par šo darbnīcu un par to, ko EESK balva nozīmē viņu darbā.

EESK Info: Kas jūs pamudināja uzsākt šādu projektu?

Costin Dragne: “ Educlick” — pirmā “Ateliere Fără Frontiere” darbnīca — tika izveidota 2008. gadā, lai risinātu divas sociālas un ekoloģiskas problēmas: pirmkārt, ierobežotās darba iespējas cilvēkiem no nelabvēlīgas vides un, otrkārt, to, ka ļoti daudz elektrisko un elektronisko iekārtu nonāk atkritumos, nevis tiek pārstrādātas vai izmantotas otrreizēji.

Datoru ziedošanas programma, ko mēs patlaban īstenojam skolās visā valstī, tiešā veidā risina abas šīs problēmas: tiek atbalstīta izglītība mazattīstītos reģionos, un vienlaikus tiek popularizēta atkārtota izmantošana — process, kas videi ir nesalīdzināmi labvēlīgāks un atstāj mazāku oglekļa pēdu.

Kā jūsu projektu uzņēma sabiedrība? Vai esat saņēmuši atsauksmes no cilvēkiem, kuriem palīdzējāt? (Vai varat minēt kādu piemēru?)

Skolas, nevalstiskās organizācijas un publiskās pārvaldes iestādes, kuras ir piedalījušās mūsu projektos, uz mūsu aicinājumu atsaucās labvēlīgi. Ar viņu palīdzību savos 13 darbības gados esam izveidojuši izglītības jomas partneru tīklu, kas mums ir pavēris iespēju ziedot pāri par 23 000 datoriem vairāk nekā 500 000 saņēmējiem.

Vairāki izglītības jomas partneri, ar kuriem sadarbojamies, ir vērsuši mūsu uzmanību arī uz citām ierīcēm, kas vajadzīgas digitalizācijas laikmetā: uz kopēšanas aparātiem, videoprojektoriem, interaktīvajām tāfelēm utt. Tāpēc pagājušajā gadā mēs dažādojām savu darbnīcu, cenšoties atjaunošanas un ziedošanas procesu papildināt ar cita veida iekārtām.

Kā domājat izmantot šo konkrēto finansējumu, lai turpinātu palīdzēt sabiedrībai? Vai plānojat arī citus projektus?

Mūsu cilvēki jau strādā pie jaunu projektu organizēšanas: plānojam 2022. gadā vairāk nekā 200 Rumānijas skolas apgādāt ar digitālo aprīkojumu, kas atjaunots darbnīcā “Educlick”. Šis konkrētais finansējums noderēs šo projektu īstenošanā, it sevišķi atjaunošanas darbnīcas infrastruktūras modernizēšanai: aizsargaprīkojumam, loģistikas materiālam, instrumentiem utt.

Kādu padomu jūs dotu citām organizācijām, lai tās varētu sekmīgi īstenot līdzīgus pasākumus un programmas?

Mēs uzskatām, ka mūsu uzņēmējdarbības modeli viegli var izmantot jebkurā Eiropas Savienības dalībvalstī, tāpēc aicinām organizācijas, lai kur tās atrastos, veidot ilgtspējīgas partnerības ar privātajiem un

publiskajiem procesu dalībniekiem.

Tādām programmām kā “Educlick” vissvarīgākais solis ceļā uz panākumiem ir sadarbība ar iestādēm un uzņēmumiem, kas vēlas pozitīvi ietekmēt gan cīņu pret klimata pārmaiņām, gan izglītības digitalizāciju, atkārtoti izmantojot lietotas IT iekārtas

Cik optimistiski raugāties uz ES izredzēm sasniegt zaļā kursa mērķus?

Piemēri pilsoniskās sabiedrības pozitīvajai ietekmei uz vidi, kurus esam redzējuši pie saviem kolēģiem citās valstīs, mums neapšaubāmi ļauj būt daudz pārliecinātākiem par to, ka ES var sasniegt zaļā kursa mērķus.

Kamēr vien mēs turpināsim popularizēt šādas nostādnes un mācīties no citu zaļā sektora dalībnieku pieredzes, mums ir visas iespējas padarīt ES par videi labvēlīgas vietas paraugu.

Mums pašiem trešās vietas iegūšana konkursā par Pilsoniskās sabiedrības balvu palielina vēlmi turpmākajos gados darīt vēl vairāk, lai šo mērķi sasniegtu, — īpaši tagad, kad esam guvuši atbalstu un atzinību arī Eiropas līmenī.

Iespēju sniegšana enerģētiskās nabadzības skartajiem iedzīvotājiem

Apliecinot apņemību mainīt priekšstatu, ka cilvēki, kas cieš no enerģētiskās nabadzības, ir bezpalīdzīgi cietušie, Katalonijas asociācija “Inženieri bez robežām” ir sākusi organizēt kolektīvas apvienības, lai nodrošinātu platformu tiem, kuriem ir ierobežota piekļuve enerģijai vai ūdenim, un tiem, kuriem ir grūtības

apmaksāt rēķinus. Asociācijas pārstāve Mònica Guiteras mums pastāstīja, kā minētās apvienības šiem cilvēkiem nodrošina drošu un tuvumā esošu telpu un viņiem palīdz apzināties, ka viņi ir nevis cietušie, bet gan enerģētikas pārkārtošanas pārmaiņu virzītāji un veicinātāji.

EESK info: Kas jūs pamudināja sākt šo projektu vai iniciatīvu?

Mònica Guiteras Blaya: Enerģētiskās nabadzības ietekme līdz šim ir aplūkota no labklājības viedokļa, kas enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus bieži vien apzīmē kā cietušos vai pat kā vainīgus “slikta” patēriņa radīšanā. Mums bija nepieciešams nākt klajā ar transversālāku pieeju un sniegt iespējas ģimenēm, kuras saskaras ar enerģētisko nabadzību, kļūt par enerģētikas pārkārtošanas pārmaiņu virzītājām un veicinātājām.

Kā jūsu projektu uzņēma sabiedrība? Vai esat saņēmuši atsauksmes no cilvēkiem, kuriem palīdzējāt? (Varbūt jūs varētu minēt kādu piemēru?)

Dalībnieki uzskata, ka šī iniciatīva ir ļoti vajadzīga, jo bieži vien jūtas bezpalīdzīgi pret lielajiem piegādes uzņēmumiem, vai arī uztver administrācijas pieeju kā lielā mērā birokrātisku. Kolektīvās apvienības cīņai pret enerģētisko nabadzību tās skartajiem cilvēkiem piedāvā drošu, tuvumā esošu telpu, kur neviens netiek apspriests un neviens nezina vairāk nekā jebkurš cits. Tās ir telpas izpratnes veidošanai par visu cilvēku pieredzi, lai mums palīdzētu dzīvot labāk, sniedzot mūsu rīcībā vairāk informācijas un vienlaikus sekmējot aktīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē.

Kā domājat izmantot šo konkrēto finansējumu, lai turpinātu palīdzēt sabiedrībai? Vai plānojat arī citus projektus?

Saņemtā balva ir ļoti noderīga, lai palielinātu projekta tvērumu. Mēs joprojām nevaram sasniegt daudzus cilvēkus, kuri dzīvo uz nabadzības robežas, – tos, kuri pat neapzinās, ka šādas apvienības pastāv. Tas mums arī palīdzēs inovatīvā un jēgpilnā veidā uzrunāt enerģētiskās nabadzības skartos cilvēkus. To mums nācies no jauna izgudrot šīs pandēmijas laikā, daļēji iesaistot klātienes un daļēji – neklātienes apvienības. Inovācijas, izplatīšanas un komunikācijas darbs nolūkā apvienot arvien daudzveidīgākus cilvēkus ir viens no galvenajiem mērķiem, ko esam sev izvirzījuši saistībā ar šo atzinību un finansējumu.

Kādu padomu jūs dotu citām organizācijām, lai tās varētu sekmīgi īstenot līdzīgus pasākumus un programmas?

Cieši kontakti ar vietējām organizācijām ārpus ierastajām nozarēm, kurās darbojas mūsu organizācijas, mums ir sevi pierādījuši kā ļoti svarīgi. Lai gan esam vides NVO, mēs esam izveidojuši lielas vietējas partnerības saistībā ar šo projektu, veidojot kustības par pienācīgiem mājokļiem un apkaimes biedrības.

Cik optimistiski raugāties uz ES izredzēm sasniegt zaļā kursa mērķus?

Lai šos mērķus sasniegtu, izšķiroša nozīme ir sociālajam taisnīgumam, jo tikai tas ļaus nodrošināt taisnīgu un zaļu pārkārtošanos. Mums kā sabiedrībai šo mērķu sasniegšanā ir jāpieliek lielas pūles, lai ietekmētu valdības un pārvaldes iestādes dažādos līmeņos, garantējot sociālās aizsardzības pasākumus, kā arī ir vajadzīga iedzīvotāju līdzdalība un iespēju nodrošināšana.

Redakcija

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Šī izdevuma līdzautori

Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Laura Lui (ll)
Agata Berdys (ab)
Kersten Thomas (tk)

Koordinatoras

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adrese

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja
Jacques Delors ēka, Rue Belliard 99, B-1040,
Bruxelles, Belgique
Tālrunis (+32 2) 546 94 76
E-pasts: eescinfo@eesc.europa.eu

“EESK Info” iznāk deviņas reizes gadā EESK plenārsesiju laikā. “EESK Info” ir pieejams 23 valodās.
“EESK Info” nav oficiālā atskaite par EESK darbību. Oficiālās atskaites tiek publicētas Eiropas
Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai citos Komitejas izdevumos.
Pārpublicēšana ir atļauta ar atsauci uz “EESK Info” (saite ir nosūtīta redaktoram).

02/2022